

Het geluid achter het taboe van de eerwraak

Eerwraak is het gewaagde onderwerp dat Theater Vandenbulck uit Den Bosch aansnijdt in zijn nieuwste voorstelling 'Vreemd'. Opmerkelijk muziektheater voor pubers, om een taboe bespreekbaar te maken.

Den Bosch Muziektheater

door Marleen Duijf

'Vreemd' gaat over eerwraak. Over Juul die verliefd wordt en dat tot haar verbazing moet bekopen met de dood. Een gewaagd, stilgezegen onderwerp in een tijd waarin de term 'islamofobie' al snel valt. Gerard Luijkenaar, artistiek leider van het Bossche muzikale gezelschap Vandenbulck noemt eerwraak vooral een maatschappelijk probleem, dat alleen al in Nederland zo'n twintig keer per jaar 'uit schaamte en isolement' voorkomt.

„Onze voorstelling gaat niet over religie, maar over de cultuur waarin eerwraak nog voorkomt. We hebben een universele vorm gezocht en wijzen vooral op het recht op zelfbeschikking zoals dat voor iedereen binnen de VN in de grondwet is vastgelegd. Onze muziek zorgt voor een lichte toon en er is ook humor, ondanks het beladen onderwerp.”

'Vreemd' laat zien wat het meisje Juul is overkomen doordat ze

na haar overlijden weer naar huis gaat. Ze spoelt er vier keer haar verleden terug en vertelt zo over haar vader, moeder en jongere broer en dat ze verliefd wordt, opnieuw gewaarschuwd wordt, en opnieuw wordt vermoord. „We laten vooral het nadenken hierover zien en zoeken antwoord op de vraag of ze iets anders had kunnen doen”, vertelt Gerard Luijkenaar. De voorstelling is geschikt voor jeugd van twaalf jaar en ouder in het voortgezet onderwijs. „We spelen het liefste in kleine groepen zodat we na afloop ook een na-gesprek kunnen voeren als daar behoefte aan is.”

Kinderopera's

Luijkenaar heeft vele rollen binnen Vandenbulck, als speler, zanger, regisseur, tekstschrijver en muzikant. Samen met zijn vrouw Hannie van Veldhoven richtte hij het gezelschap 17 jaar geleden op. Zij bespeelt de vleugel en componeert. Ze

willen met hun muziektheater en kinderoopera's klassieke muziek dicht bij de mensen

• Gerard Luijkenaar brengt met zijn Theater VandenBulck een voorstelling over 'eerwraak'. Foto Marc Bolsius

brengen. Steeds weer zoeken ze de juiste kruisbestuiving tussen muziek en zangteksten. Vaak zijn het sprookjesachtige opera's, met hun eigen moraal over goed en kwaad. Zo wist Vandenbulck kleuters met de muziek van Stravinsky te boeien en in 'Davita's Harp' de liederencyclus van Sjostakovitsj te laten passen op het verhaal van Potok. Met plezier in zijn ogen verhaalt hij over de muzikaal gedegen kinderoopera's die in het land in goede aarde vielen, zoals 'Beren, beren, beren',

'Vuurvogel'. 'Baba Jaga', 'Kippte Tok' en 'Bommelding'. Vorig jaar speelde Vandenbulck

op Oerol de schipbreuk van En-och Arden.

De diepte wordt niet geschuwd. Enkele jaren geleden maakte Vandenbulck 'Dichterliefde, hondenleven' om veertienplussers kennis te laten maken met de 'schmerzende' liederen van Schumann. Al lang klonk landelijk waardering voor de muzikale avonturen, maar ging het om erkenning via subsidies dan kwam er nul op het rekest. Het maatschappelijke onderwerp eerwraak doorbreekt dit patroon. Er komt steun vanuit het

VSB-fonds, Stichting Doen en de provincie Noord-Brabant. In die zin loont het engagement,

beamt de artistiek leider. Maar zijn voornaamste drijfveer om het actuele onderwerp aan te pakken, blijkt een foto in de krant. Luijkenaar raakte erdoor gebiologeerd: „Ik zag een mooi wit masker waarachter een vrouw bleek te zitten uit Palestina. Maar ze was verbrand. Iemand uit haar familie had haar met benzine overgoten en er een lucifer bijgehouden. Eerwraak.” Luijkenaar schudt zijn hoofd. Onbegrijpelijk, vindt hij het. „Het is wonderlijk dat je iets moois ziet, waar iets gruwelijks achter zit. We willen het denken er over laten zien.”

Het witte masker lijkt een metafoor voor de voorstelling die woensdag 31 mei en donderdag 1 juni om 21.00 uur gespeeld wordt in de Verkadefabriek in Den Bosch. De artistiek leider gelooft er stellig in dat door mensen aan te zetten tot nadenken over eerwraak het verschijnsel ooit verdwijnt. „Voor ons is het ook nog niet zo lang geleden dat bijvoorbeeld homo's niet de kerk in kwamen of alleenstaand ouderschap werd afgewezen. Die onwrikbaren heb je hier ook zoals gereformeerden die niet inenten tegen polio.”

Rond 'Vreemd' is een educatief programma opgezet met lesmateriaal en workshops. Meer informatie: Theaterburo MCVile, 06-28785992.